

Intakeadvies MDTO

Vergadering:	Forum Standaardisatie 2 oktober 2024
Agendapunt:	3C
Documentnummer:	FS-20241002.3C
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Stuurgroep Open Standaarden
Datum:	20 september 2024
Versie:	1.0
Bijlagen:	Relatie MDTO en TOOI
Rechten:	CC0 publieke domein verklaring

1 Samenvatting en advies

De Stuurgroep Open Standaarden adviseert het Forum Standaardisatie om MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie) in procedure te nemen voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Een volledig expertonderzoek is aangewezen om de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst.

MDTO is een standaard voor het vastleggen en uitwisselen van eenduidige metagegevens. Hierdoor wordt het mogelijk overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te houden.

Tijdens het intakegesprek hebben de indieners van het Nationaal Archief de wens geuit om de standaard aan te melden voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Ook zijn de diverse criteria besproken. De standaard lijkt kansrijk om in aanmerking te komen voor plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst.

Tijdens de expertbijeenkomst en het tot stand komen van het expertadvies zal extra aandacht zijn voor de volgende punten:

- Is de relatie tussen MDTO en TOOI (kennismodel voor overheidsinformatie) en hun respectievelijke functionele toepassingsgebieden voldoende duidelijk gedefinieerd in het document [Relatie MDTO en TOOI](#)?

- Is het beheerproces en het versiebeleid van MDTO voldoende ingericht en gedocumenteerd en is het voldoende beschikbaar voor opname van MDTO op de 'Pas toe of leg uit'-lijst?
- Is het voldoende duidelijk welke versie van het geheel van MDTO (en de onderliggende onderdelen) er wordt geaccordeerd en gepubliceerd en bovendien verplicht wordt gesteld middels opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst?
- Is er voldoende draagvlak bij de overheid voor het toepassen van deze standaard?
- Zijn de plannen van de aanmelder om bij te dragen aan de adoptie van de standaard afdoende?

In de rest van dit document wordt het advies nader onderbouwd. Hoofdstuk 2 geeft een korte uitleg van de standaard. Hoofdstuk 3 beschrijft het proces waarmee dit advies tot stand kwam, alsmede de vervolgstappen. Hoofdstuk 4 toetst in hoeverre de standaard voldoet aan de criteria om in behandeling genomen te worden door het Forum Standaardisatie. Hoofdstuk 5 verkent of er inhoudelijke belemmeringen bestaan die een positief expertadvies in de weg zouden kunnen staan.

Tot slot wordt er in hoofdstuk 6 een praktijkvoorbeeld gegeven dat Forum Standaardisatie kan gebruiken om de maatschappelijke waarde van de standaard te communiceren.

2 Korte beschrijving van de standaard

2.1 Over de standaard

[Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie](#) (MDTO) is een standaard voor het eenduidig vastleggen en uitwisselen van metagegevens om de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie mogelijk te maken. Het Nationaal Archief (NA) gebruikt zelf het begrip 'norm' voor MDTO waar het Forum Standaardisatie (en andere partijen) het begrip 'standaard' hanteert. Het NA geeft op de website een [uitleg aan de eigen toepassing van het begrip 'norm'](#).

MDTO beschrijft de syntax en structuur van metagegevens die voldoen aan de volgende, bij de ontwikkeling door het Nationaal Archief vooropgestelde en door de redactiegroep en Standaardisatieraad geaccordeerde criteria:

- Generiek zijn voor de Nederlandse overheid. Dat wil zeggen dat ze voorkomen bij (bijna) alle overheidsorganisaties, werkprocessen en informatiesoorten.
- Bijdragen aan de duurzame toegankelijkheid van informatie.
- Betrekking hebben op informatieobjecten en de bestanden waardoor de informatieobjecten worden gerepresenteerd. Inclusief verwijzingen naar relevante objecten in de context waarbinnen informatieobjecten zijn ontvangen, gemaakt en beheerd (zoals actoren en activiteiten). Zie voor het onderscheid tussen informatieobjecten en bestanden het [metagegevensschema](#).
- Uitgewisseld worden tussen informatiesystemen onderling, en tussen informatiesystemen en haar gebruikers.

MDTO bestaat uit de modules die samen de standaard MDTO vormen. Daarnaast heeft MDTO ondersteunende modules (ook wel handreikingen) en ondersteunende bijlages. De ondersteunende modules en bijlages zijn te vinden in het [specificatiedocument](#).

Het Nationaal Archief meldt de volgende modules van MDTO aan om te verplichten aan de overheid, als de standaard MDTO:

- **Metagegevensschema:** Beschrijving van de structuur, de relaties en betekenis van de metagegevens, en de waarden die zijn toegestaan.
- **Begrippenlijsten:** Specificatie van de begrippenlijsten die binnen het metagegevensschema gebruikt worden om de mogelijke waarden van bepaalde metagegevens aan te geven.
- **XML-schema:** Beschrijving van de XML-syntax waarin de metagegevens conform het metagegevensschema uitgewisseld worden. In de vorm van een XML Schema Definition (XSD), als tekst en als HTML, met daarbij een toelichting en voorbeelden.
- **Specificatie Submission Information Package:** beschrijving van de Submission Information Package. Een Submission Information Package (SIP) is een verzameling informatieobjecten met bijbehorende representaties en metagegevens. Een SIP is bedoeld om informatieobjecten uit te wisselen tussen informatiesystemen.
- **Definitie van MDTO-conform:** Uitleg wanneer een informatiesysteem aan MDTO voldoet.

2.2 Waarom is deze standaard belangrijk?

MDTO draagt bij aan de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie. Dat wil zeggen dat overheidsinformatie vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar is; nu en in de toekomst. Overheidsinformatie die niet duurzaam toegankelijk is, is niet in lijn met de in de Archiefwet genoemde belangen van de overheidsorganisatie, de burger en de historicus-onderzoeker.

Het doel van MDTO is het eenduidig vastleggen en uitwisselen van de metagegevens die noodzakelijk zijn voor de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie. Zodat er bij het vastleggen geen waardevolle metagegevens vergeten worden, en er bij het uitwisselen geen foutgevoelige en bewerkelijke vertalingen nodig zijn. Hiermee worden de kwaliteit van de metagegevens bevorderd en de kosten voor uitwisselen verlaagd.

De [Archiefregeling](#) verplicht elke overheidsorganisatie een metagegevensschema vast te leggen en aan elk blijvend te bewaren informatieobject bepaalde metagegevens te koppelen ([Artikel 19](#), alleen van toepassing op blijvend te bewaren informatie). MDTO helpt om aan deze verplichting te voldoen. Met MDTO heeft de overheid een instrument om metagegevens die hier specifiek aan bijdragen op een gestructureerde manier vast te kunnen leggen.

3 Betrokkenen en proces

Op 29 februari 2024 heeft Nationaal Archief MDTO aangemeld om te toetsen of de standaard geschikt is om te verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie. MDTO en de standaard TOOI zijn parallel aangemeld bij het Forum op verzoek van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) om mogelijke overlap van MDTO en TOOI in het functioneel toepassingsgebied zo vroeg mogelijk gedurende de vervolprocedure inzichtelijk te hebben.

Op 2 mei 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indieners, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie. Bij het online intake gesprek waren de volgende personen aanwezig:

- Geert Leloup (Nationaal Archief en indiener)
- Wout van der Reijden (Nationaal Archief)
- Hans Laagland (Bureau Forum Standaardisatie)
- Joram Verspaget (Bureau Forum Standaardisatie)
- Melissa Nijland (InnoValor Advies)

In dit gesprek is onderzocht of MDTO voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. Daarnaast is vooruitgeblekt op de procedure. Dit intakeadvies is tot stand gekomen op basis van de informatie in het aanmeldformulier, deskresearch en de aanvullende informatie uit het intakegesprek.

4 Voldoet de standaard aan de criteria om in procedure genomen te worden?

MDTO voldoet aan alle [vier criteria](#) om in behandeling genomen te worden voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Hoe de standaard is getoetst op de vier criteria wordt hieronder toegelicht in paragrafen 4.1-4.4.

4.1 Valt de standaard binnen de scope van Forum Standaardisatie?

De standaard is toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties en bedrijven, tussen (semi-)overheidsorganisaties en burgers of tussen (semi-)overheidsorganisaties onderling.

MDTO is van toepassing op het vastleggen en uitwisselen van metagegevens die noodzakelijk zijn voor duurzame toegankelijkheid van informatie. MDTO is bedoeld voor overheidsformatie, maar kan ook daarbuiten worden toegepast.

Onder uitwisselen van metagegevens wordt hier verstaan het uitwisselen tussen informatiesystemen (via een koppeling) en het beschikbaar stellen door informatiesystemen aan haar gebruikers (via een weergave- of exportfunctie). Een overbrenging van informatie naar een archiefdienst is hier een voorbeeld van.

4.2 Heeft de standaard een toepassing die een enkele organisatie of sector overstijgt?

Het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard is voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid. De functionele toepassing van de standaard overstijgt het organisatorisch werkingsgebied van een enkele organisatie of sector.

MDTO beschrijft de metagegevens die generiek zijn voor de Nederlandse overheid – dat wil zeggen dat ze voorkomen bij (bijna) alle overheidsorganisaties, werkprocessen en informatiesoorten – én die bijdragen aan de duurzame toegankelijkheid van informatie.

4.3 Is de standaard al wettelijk verplicht?

MDTO is niet wettelijk verplicht voor het beoogde functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied.

De vigerende [Archiefregeling](#) verplicht elke overheidsorganisatie om een metagegevensschema vast te leggen en om aan elk blijvend te bewaren informatieobject bepaalde metagegevens koppelen ([Artikel 19](#), alleen van toepassing op blijvend te bewaren informatie). Maar de Archiefregeling bepaalt niet welk schema dit moet zijn, in andere woorden, MDTO wordt niet specifiek benoemd.

4.4 Draagt de standaard bij tot de oplossing van een bestaand probleem?

Deze standaard draagt bij aan de oplossing van een bestaand en relevant probleem. Duurzame toegankelijkheid van informatie is een probleem voor overheidsorganisaties. Het afhandelen van Woo-verzoeken duurt gemiddeld veel langer dan toegestaan. Voor de Tweede Kamer is het niet altijd duidelijk of informatie volledig en juist is. Parlementaire enquêtecommissies geven – bijvoorbeeld in het recente [Rapport parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening](#) – bij herhaling aan dat de informatieverstrekking niet op orde is. Dit zijn symptomen die er op wijzen dat informatie niet of niet goed vindbaar, leesbaar, beschikbaar, interpreteerbaar en/of betrouwbaar is, voor zo lang als nodig. Metagegevens leveren een belangrijke bijdrage aan de duurzame toegankelijkheid van informatie. Met MDTO heeft de overheid een instrument om metagegevens die hier specifiek aan bijdragen op een gestructureerde manier vast te kunnen leggen.

MDTO is de opvolger van het Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden (TMLO) en het Toepassingsprofiel Metagegevens Rijksoverheid (TMR). In het gebruik van deze profielen werden een aantal knelpunten gesignaleerd waar MDTO aan tegemoet komt, waaronder meer vrijheden voor organisaties om te bepalen welke attributen van belang zijn voor duurzame toegankelijkheid. MDTO biedt overheidsorganisaties meer keuzes bij het toepassen van

MDTO. Een grotere keuzevrijheid biedt organisaties meer ruimte om het gesprek aan te gaan met leveranciers.

5 Is er zicht op een positief expertadvies?

Het intakeonderzoek heeft geen inhoudelijke criteria gevonden die een positief expertadvies voor plaatsing van MDTO op de 'pas-toe-of-leg-uit'-lijst in de weg zouden kunnen staan.

Als het Forum Standaardisatie de standaard in procedure neemt, gaat een groep experts de standaard toetsen op de [vier inhoudelijke criteria](#) voor opname op de lijst. Het Forum Standaardisatie neemt geen standaarden in procedure waarvan bij aanvang al vaststaat dat deze niet op een positief expertadvies kan rekenen. Daarom wordt in dit intakeadvies vooruitgeblikt op de vier inhoudelijke criteria. Dit wordt toegelicht in paragrafen 5.1-5.4.

5.1 Toegevoegde waarde

5.1.1 Verhouding ten opzichte van andere standaarden

Voor zover bekend zijn er geen reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied.

Een aantal reeds opgenomen standaarden op de lijst open standaarden, zoals [DCAT](#) (metadastandaard voor het beschrijven van datasets) en de [Nederlands metadataprofiel op ISO 19115 geografie](#) (standaard voor metadata voor geo-datasets), specificeert ook metagegevens, waarbij er sprake kan zijn van een bepaalde mate van overlap met hetgeen in MDTO gespecificeerd is. Het vastleggen van metagegevens aan de hand van een standaard als DCAT kan in die gevallen ook betekenen dat ook voor MDTO essentiële of relevante metagegevens worden vastgelegd. Zodoende is er overlap tussen deze standaarden en MDTO. Echter, deze standaarden hebben andere toepassingsgebieden, specifiek voor (geo-)datasets. Ze raken elkaar maar hebben nog wel hun eigen doeleinde en toepassing waardoor ze niet uitwisselbaar zijn.

Voor een aantal datatypen wordt binnen MDTO verwezen naar [URI](#) (standaard voor de identificatie van online bronnen van informatie) en [ISO 8601](#) (standaard voor het vastleggen van datum en tijd). Waarden die aan de hand van andere standaarden worden vastgelegd kunnen binnen MDTO gebruikt worden voor uitwisseling. Denk aan [ECLI-verwijzingen](#) (verwijzing naar rechterlijke uitspraken) die als identificatiekenmerken gebruikt kunnen worden. De diverse onderdelen van MDTO maken ook gebruik van reeds opgenomen standaarden als [RDF](#) (standaard voor publicatie gestructureerde gegevens) en [XML](#) (standaard voor gestructureerde gegevens in tekstformat).

MDTO is tegelijkertijd aangemeld met TOOI, een kennismodel voor officiële overheidsinformatie. MDTO en TOOI zijn geen concurrerende standaarden, maar zijn juist complementair aan elkaar. MDTO specificeert een syntax, TOOI specificeert semantiek en biedt identificatie van overheidsorganisaties en begrippen. Op de website van het Nationaal Archief gepubliceerde [bijlage Relatie MDTO en TOOI](#) wordt dit verder toegelicht.

Aandachtspunt voor de expertbijeenkomst is of de relatie tussen MDTO en TOOI afdoende beschreven is.

MDTO sluit aan bij de volgende internationale standaarden:

- NEN-ISO 23081 Metagegevens voor het beheer van archiefstukken
- NEN-ISO 15836 Dublin Core
- Records in Contexts (RiC)
- NEN-ISO 15489-1:2016 Informatie- en archiefmanagement, Deel 1: Concepten en uitgangspunten

5.1.2 Kwantitatieve en kwalitatieve voordelen ten opzichte van de nadelen

De kosten van implementatie van MDTO zijn acceptabel. De baten van implementatie van MDTO liggen in elk geval hoger dan de kosten, maar de precieze verhouding is niet voor elke organisatie bekend en inzichtelijk omdat deze contextafhankelijk zijn

Er is geen (kwantitatieve) business case voor MDTO beschikbaar. Wel is duidelijk dat informatie door het gebruik van MDTO beter toegankelijk is en dat komt ten goede van de efficiëntie en effectiviteit van het informatiesysteem. MDTO helpt om te voldoen aan de vigerende [Archiefregeling](#). Daarbij voorziet MDTO in een aantal basiselementen (o.a. een metagegevensschema, XML-schema en SIP-specificatie) die bruikbaar zijn bij het ontwerpen van het informatiesysteem (zo hoeven organisaties dit niet zelf uit te werken). Dit kan kosten besparen. Heeft een overheidsorganisatie in uitvoering van de [Archiefregeling](#) reeds (een) metagegevensschema('s) geïmplementeerd, dan kan daarop voortgebouwd worden.

MDTO hoeft niet de directe aanleiding te zijn voor doorontwikkeling van bestaande informatiesystemen, of het ontwerp en de aanschaf van een nieuw informatiesysteem. Idealiter wordt het toegepast op het moment dat er al een verandering gaande is: bij het ontwerpen van een nieuw informatiesysteem, bij een nieuwe koppeling tussen informatiesystemen of bij het opstellen van nieuwe kaders. Waarbij MDTO een van de factoren is waar by design rekening mee gehouden wordt.

MDTO draagt bij aan duurzame toegankelijkheid van informatie. Duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie dient zelf een aantal belangen:

- Publieke waarde (bijvoorbeeld door betere dienstverlening)
- Legitimiteit (bijvoorbeeld het kunnen controleren van het handelen van de overheid)
- Organisatie (bijvoorbeeld door het effectief en efficiënt kunnen uitvoeren van taken)

Zie hiervoor ook [module 1](#) van het DUTO-raamwerk.

Er zijn geen beveiligingsrisico's aan de adoptie van MDTO. Er zijn tevens geen privacy-risico's aan adoptie van MDTO. MDTO doet geen uitspraken over welke persoonsgegevens mogen worden vastgelegd en beschikbaar gesteld op grond van de AVG. Maar merkt waar nodig wel op dat deze van toepassing is.

5.2 Open standaardisatieproces

5.2.1 Onafhankelijkheid en duurzaamheid standaardisatieorganisatie

De ontwikkeling en beheer van MDTO is belegd bij het Nationaal Archief vanuit diens wettelijk geregelde rol als landelijk expertisecentrum voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie en onder hoede van de algemene rijksarchivaris. Zie [artikel 25 van de Archiefwet 1995](#) en [artikel 4, lid 2, sub b en c van het Statuut agentschap Nationaal Archief](#). Hiermee is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard structureel gegarandeerd.

5.2.2 Beschikbaarheid documentatie en intellectueel eigendomsrecht

Het Nationaal Archief werkt aan het opstellen, accorderen en publiceren van een beheerplan voor al hun kennisproducten, waar MDTO onder valt. Dit beheerplan is conform BOMOS opgesteld en behandelt onderwerpen als ontwikkel- en beheerproces, versiebeheer, implementatieondersteuning en communicatie. Vertegenwoordiging van het Forum Standaardisatie hebben versie 0.2 van het beheerplan voor kennisproducten ingezien, waarin de plannen voor beheer zijn vastgelegd. Het Nationaal Archief zegt toe dat het accorderen en publiceren van het beheerplan gereed is voor de expertbijeenkomst voor MDTO (in geval Forum Standaardisatie besluit MDTO in procedure te nemen om te verplichten aan de overheid).

Het [specificatiedocument](#) voor MDTO is kosteloos beschikbaar. Documentatie over het ontwikkel- en beheerproces is kosteloos beschikbaar op de website van het Nationaal Archief en op het Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA). Voor KIA is de enige randvoorwaarde is het creëren van en inloggen met een eveneens kosteloos account. Op de website van het Nationaal Archief is algemene informatie over de [ontwikkeling en het beheer van kennisproducten](#) te vinden. De [Stukken Standaardisatieraad](#) (vanaf 7 april 2021) en de [Stukken openbare review MDTO](#) staan op het platform van KIA.

Het Nationaal Archief hanteert de licentie CC-BY SA voor al diens kennisproducten en dus ook voor MDTO. De standaardisatieorganisatie zal erop toezien dat bijdragen alleen vrij van kosten en onder dezelfde licentie deel kunnen gaan uitmaken van de standaard.

Documentatie van het beheerproces en het versiebeleid van MDTO is nog in ontwikkeling.

Aandachtspunt voor de expertbijeenkomst is of de geaccordeerde en gepubliceerde documentatie van het beheerproces en het versiebeleid van MDTO afdoende is.

5.2.3 Borging inspraak en belangen

Concepten van een door het Nationaal Archief te ontwikkelen standaard worden meermaals gedeeld met en getoetst door het werkveld. Dat gebeurt via representatieve redactiegroepen van vijf tot tien experts. Zo wordt verzekerd dat de standaard voldoet aan behoefte van de beoogde gebruikers. En dat de inhoud wordt onderschreven door vakgenoten. Een standaard is op consensus in het werkveld gebaseerd. En gaat daarom gepaard met een openbare review van een concept via het Kennisnetwerk Informatie en Archief, KIA. Het Nationaal

Archief verwerkt de opgehaalde reacties in overleg met de redactiegroep. Voor MDTO is in 2020 gedurende zes weken een [openbare review](#) georganiseerd op KIA. Specifiek voor MDTO is daarnaast afstemming gezocht met het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOOP, onderdeel van BZK), als beheerder van PLOOI en OWMS, met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en met CIO Rijk (BZK) als beheerder van TMR.

Besluitvorming omtrent ontwikkeling, beheer en herziening van de standaard gebeurt in consensus door de [Standaardisatieraad](#) van het Nationaal Archief. Voorzitter is de algemene rijksarchivaris. De leden bieden een afspiegeling van de organisaties die gebruik maken van de kennisproducten. In de Standaardisatieraad nemen daarom leden deel vanuit ministeries, zelfstandige bestuursorganen, gemeenten, waterschappen, provincies, en decentrale archiefinstellingen. De huidige leden van de Standaardisatieraad zijn CIO Rijk, gemeente Groningen, Ministerie van Financiën, provincies Drenthe en Groningen, Gelders Archief, Regionaal Archief Rivierenland, Rijksprogramma Duurzaam Digitale Informatiehuishouding, CBS en Waterschap Brabantse Delta.

Het volledige besluitvormingsproces is toegankelijk voor alle belanghebbenden, de [Stukken van de Standaardisatieraad](#) (vanaf 7 april 2021) zijn kosteloos beschikbaar op het Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA). Enige randvoorwaarde is het creëren van en inloggen met een eveneens kosteloos account op KIA.

Het [ontwikkelproces](#) laat zien dat het Nationaal Archief de redactie heeft gevoerd over de inhoud van alle modules van MDTO. Sinds 2019 begeleiden redactiegroepen het Nationaal Archief inhoudelijk bij een aantal modules van MDTO. In de redactiegroepen zitten experts van overheidsorganisaties, archiefinstellingen en (software)leveranciers. Het Nationaal Archief heeft met hen conceptversies gedeeld ter review en inhoudelijke keuzes besproken. Afstemming is verder gezocht met het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOOP, onderdeel van BZK), als beheerder van PLOOI en OWMS, met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en met CIO Rijk (BZK) als beheerder van TMR.

Er is altijd de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de gevolgde procedure. Iedereen kan een dergelijk bezwaar indienen via het e-mailadres info@nationaalarchief.nl. Een bezwaar tegen het gevolgde proces wordt behandeld door de Standaardisatieraad. Vervolgens worden zowel de bezwaarmaker als de redactiegroep of beheergroep geïnformeerd over de reactie op het bezwaar. Meer informatie over de bezwaarprocedure is te vinden [op de website van het Nationaal Archief](#).

De Standaardisatieraad van het Nationaal Archief is tevens het gremium voor overleggen met belanghebbenden over beheer en eventuele doorontwikkeling van de standaard. Voorts wordt bij de afronding van een kennisproduct een beheergroep samengesteld. Hierin zetelen minimum twee experts, één met een centraal en één met een decentraal perspectief. De beheergroep adviseert over voorstellen van het Nationaal Archief tot wijziging, herziening of intrekking van het kennisproduct. Of formuleert uit eigen beweging dergelijke voorstellen.

5.2.4 Versiebeheer

Het versiebeleid van Nationaal Archief voor het geheel van MDTO (incl. de onderliggende onderdelen) is in ontwikkeling en wordt onderdeel van het te accorderen en publiceren beheerplan. Nationaal Archief zegt toe dat het versiebeleid in de definitieve vorm gereed is voor de expertbijeenkomst van MDTO (in geval Forum Standaardisatie besluit MDTO in procedure te nemen om te verplichten aan de overheid).

Het Nationaal Archief zal verduidelijken welke versie van het geheel van MDTO (incl. de onderliggende onderdelen) verplicht wordt aan de overheden via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Nationaal Archief zegt toe om MDTO met versienummering te accorderen en publiceren op een aparte pagina op de website van het Nationaal Archief.

De op 7 april 2021 door de Standaardisatieraad geaccordeerde versie van MDTO kan beschouwd worden als versie 1.0. De bewuste Pdf-bestanden zijn te vinden op het [Kennisnetwerk Informatie en Archief](#).

(Kleinere) wijzigingen in ondersteunende modules en bijlages van MDTO worden gedocumenteerd en verantwoord via een afzonderlijke [webpagina wijzigingenbeheer](#).

Aandachtspunt voor de expertbijeenkomst is welke versie van het geheel van MDTO (en de onderliggende onderdelen) er wordt geaccordeerd en gepubliceerd en bovendien verplicht wordt gesteld middels opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst.

5.2.5 Adoptieondersteuning

Het Nationaal Archief biedt ondersteuning bij de toepassing van MDTO middels de volgende initiatieven:

- Beantwoorden van individuele vragen via het contactformulier op elke webpagina van MDTO of via het e-mailadres info@nationaalarchief.nl.
- Publicatie van antwoorden op [veelgestelde vragen](#) op de website van het Nationaal Archief.
- Beheer van een [Kennisindex](#) op het Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA).
- Organisatie van een 'koplopersgroep' voor organisaties die als eerste aan de slag gaan met MDTO.
- Organisatie van spreekuren voor het beantwoorden van vragen over MDTO.
- Verzorging van presentaties over MDTO, bijvoorbeeld op Grip op Informatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Ook andere (commerciële) partijen bieden op eigen initiatief ondersteuning bij de toepassing van MDTO, bijvoorbeeld in de vorm van trainingen.

5.3 Draagvlak

5.3.1 Marktondersteuning en toetsing conformiteit standaard

Bij de ontwikkeling van MDTO zijn meerdere leveranciers betrokken geweest, bijvoorbeeld in de redactiegroep. Meerdere leveranciers ondersteunen het gebruik van MDTO.

Wat conformiteit met MDTO betekent staat beschreven op de [website van het Nationaal Archief](#). Gebruikers kunnen conformiteit zelf toetsen, het Nationaal Archief speelt hier geen rol in.

In tegenstelling tot TMLO en TMR is het niet nodig om afgeleide profielen van MDTO te maken. Op het platform KIA is een [Kennisisindex](#) MDTO beschikbaar, hier staan ook een aantal voorbeelden van organisaties die MDTO toepassen of hebben toegepast, waaronder [ministerie van Defensie](#), [de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel](#), [gemeente Den Haag](#), [gemeente Heusden](#) en het [Regionaal Archief Rivierenland](#).

5.3.2 Draagvlak

De aanmelding van MDTO bij het Forum Standaardisatie is een actiepoint van BZK/OCW en de medeoverheden in de (geactualiseerde) [Werkagenda Waardegedreven Digitaliseren 2024](#) van de staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering.

De aanmelding wordt ondersteund door CIO Rijk en de koepelorganisaties van decentrale overheden (VNG, IPO en UvW).

Nieuwe landelijke en rijksbrede voorzieningen zullen gebruik maken van MDTO of gebruik van MDTO ondersteunen. Een eerste voorbeeld is de landelijke Woo-index, een centraal overzicht aan internetlocaties met gepubliceerde Woo-documenten per overheidsorganisatie waarvoor de 'Wet open overheid' geldt. Deze documenten kunnen vergezeld worden door MDTO metagegevens en KOOP maakt het mogelijk om deze gegevens te laten verwerken door de Woo-harvester. Een tweede is het rijksbrede lakprofiel (onderdeel van Woo-Doeth), waarbij lakregels en presentatie naar de aanvrager eenduidig wordt. Een metadataschema is hier onderdeel van en hiervoor wordt naar MDTO gekeken als basis.

Aandachtspunt voor de expertbijeenkomst is of er voldoende draagvlak bij de overheid voor het toepassen van deze standaard.

5.3.3 Backwards compatibiliteit

MDTO is een nieuwe standaard en opvolger van de eerder genoemde profielen TMR en TMLO. NEN-ISO 23081 staat aan de basis van zowel MDTO als TMR en TMLO, waardoor er overeenkomsten zijn, maar ook verschillen. De verschillen en overeenkomsten tussen de attributen zijn inzichtelijk gemaakt door middel van [een mapping](#) die beschikbaar is op de website.

5.4 Opname op de lijst bevordert adoptie

Plaatsing van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst kan zorgen voor meer bekendheid van de standaard. Overheidsorganisaties moeten de standaard gaan implementeren of weloverwogen toelichten waarom ze dit niet doen. MDTO is een nieuwe standaard en de huidige adoptie binnen bepaalde overheidslagen is nog beperkt. Door opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst zal de aanmelder de adoptieondersteuning kunnen intensiveren omdat de standaard dan momentum zal krijgen.

Het Nationaal Archief zal in de loop van 2024 de implementatieondersteuning voor MDTO intensiveren. En deze voor een grotere zichtbaarheid en dito impact inkaderen in een overkoepelende communicatiecampagne rondom het belang van duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie.

Voor het ophalen van gebruiksgegevens MDTO voor de monitor Open Standaarden zou gebruik gemaakt kunnen worden van bestaande monitoring door inspecties en koepelorganisaties van decentrale overheden.

Aandachtspunt voor de expertbijeenkomst kunnen de plannen van de aanmelder zijn om bij te dragen aan de adoptie van de standaard.

6 Praktijkvoorbeeld

Het [Ministerie van Defensie](#) heeft een metadatamodel ontwikkeld op basis van MDTO, toegespitst op de eigen organisatie. In eerste instantie toe te passen op een nieuw in te richten Document Management Systeem (DMS), op een later moment bij andere applicaties waar te bewaren informatie wordt beheerd. Defensiebrede toepassing draagt bij aan interoperabiliteit en samenhang in informatiebeheer binnen het gehele departement. En, op termijn, een soepele overdracht van informatie naar het Nationaal Archief.